

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Tortosa (15 i 16 d'octubre de 2021). — Des de fa trenta anys (Lleida, 1991), quan la Secció Filològica va establir el costum de celebrar una sessió itinerant anual, aquestes Jornades han estat acollides a les principals localitats de l'àmbit de parla catalana, entre les quals punts termeners com Elx, Perpinyà, Fraga i l'Alguer. Aquest ja llarg itinerari, només interromput el 2020 per l'exigència sanitària del moment, ha reprès la continuïtat el 2021 a Tortosa, just al cap de vint-i-dos anys d'haver-s'hi aplegat per primera vegada. En aquesta ocasió han estat coordinades per Miquel Àngel Pradilla, de l'Institut d'Estudis Catalans, i Marc Ballester Torrents, de l'Ajuntament de Tortosa; i tot i les circumstàncies han comptat amb una concurrència notable tant de membres de la Secció Filològica com d'estudiosos de les comarques ebrenques. L'expedició filològica, després de ser rebuda per les autoritats municipals al saló de plens de l'Ajuntament, es va traslladar a l'Espai Sant Domènec, on va tenir lloc la sessió ordinària mensual de la Secció.

Després de dinar agradablement ran del riu que caracteritza la ciutat, també a l'Espai Sant Domènec i com a inici de les Jornades, va tenir lloc una sessió acadèmica oberta per Enric Roig, regidor de cultura de l'Ajuntament de Tortosa, Ramon Sistac, president en funcions de la Secció Filològica, i Miquel Àngel Pradilla, membre de la Secció Filològica de l'IEC. Les primeres intervencions van ser en memòria de Joan-Salvador Beltran Cavaller, membre corresponent de la Secció Filològica traspasat el 23 d'octubre de 2020. Aquest tortosí, que va dedicar la vida al conreu de la llengua, hi va ser recordat per Albert Aragonès Salvat (filòleg i professor de l'Institut Cristòfor Despuig, de Tortosa) amb «L'obra de Joan Beltran: *Cruïlla* i *Aines*», i per Pere Montalat Buscató, no present (tècnic lingüístic de les Oficines Lexicogràfiques de l'IEC), amb «L'obra de Joan Beltran: *Vocabulari de Cruïlla*». Tot seguit, Àngela Buj-Alfara (professora de llengua catalana i literatura de l'Institut Sales i Ferré, d'Uldecona) va dissertar sobre «El Montsià: un nuc imprescindible» i Emigdi Subirats (professor de l'Institut Dertosa, de Tortosa) sobre «Quedarà la beneïda remor de l'aigua: A propòsit de Desideri Lombarte, Manuel Pérez Bofill, Gerard Vergès i Zoraida Burgos», un pena-rogenic i tres tortosins escaientment rememorats. La sessió es va cloure amb la presentació del poemari *Personatges/Paisatges* de Jesús Massip, historiador, arxiver i poeta, mort feia just dinou dies, a càrrec de Laura Borràs, Presidenta del Parlament de Catalunya.

El matí del dia 16 va començar amb un interessant recorregut pel centre històric de Tortosa guiat per les explicacions concises de l'historiador Hilari Muñoz, que va permetre observar amb detall la façana de la catedral desembarassada recentment, discórrer pels edificis més rellevants de la ciutat fins a la catedral i el seu museu, amb el remarcable cadirat que s'hi conserva. Ja cap al migdia va tenir lloc una nova sessió acadèmica a l'Espai Sant Domènec amb les intervencions de Miquel Àngel Pradilla (catedràtic de sociolingüística catalana de la Universitat Rovira i Virgili) sobre «La *GIEC*, una lectura de la varietat geogràfica tortosina», Carles Castellà (professor de llengua catalana i literatura a l'Institut Dertosa, de Tortosa) sobre «El tortosí: cruïlla de la llengua, cruïlla d'isoglosses», Lluís Gimeno Betí (professor jubilat de la Universitat Jaume I) sobre «El Maestrat i els Ports, una història lingüística» i Julio S. Cid (catedràtic de llengua catalana i literatura a l'Institut Julio Antonio, de Móra d'Ebre) sobre «*Llengua i literatura ebrenca actual*». Tot un seguit de temes relacionats amb la problemàtica de la zona que va culminar amb un col·loqui molt participat. Ramon Sistac, president en funcions de la Secció Filològica, va fer una valoració positiva de les Jornades i va cloure l'acte.

Un dinar al nucli vell, animat i càlid, va tancar aquesta trobada que, tot i algunes restriccions ineludibles, va culminar satisfactòriament la represa de la voluntat de presència de la Secció Filològica arreu del territori. I, en aquest cas, en un territori que manté especialment vius aspectes peculiars que cal vetllar i que enriqueixen el nostre paradigma lingüístic.

Jordi MIR I PARACHE
Institut d'Estudis Catalans